سخن سردبیر
Editorial
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره دوازدهم، آذر ۱۳۹۲، ۶۸۰-۶۷۹

چگونه مطالعات مربوط به دقت در آزمون‌های تشخیصی را گزارش نماییم

How to report studies relevant to diagnostic accuracy

محسن رضائیان[۱]
M. Rezaeian

در مطالعات مربوط به دقت آزمون‌های تشخیصی، معمولاً نتایج یک آزمون تشخیصی جدید یا آزمون نشانگر (Index test) با نتایج آزمون استاندارد مرجع (Reference standard test) که بر روی تعداد مشابهی از بیماران به‌عمل آمده است، مقایسه می‌گردد. آزمون استاندارد مرجع، بهترین روش موجود برای مشخص کردن حضور یا عدم حضور "بیماری" یا "وضعیت مورد بررسی" در بین افراد می‌باشد و با مقایسه نتایج آزمون نشانگر با نتایج آزمون استاندارد مرجع، مشخص خواهد شد که آزمون نشانگر تا چه اندازه در تشخیص صحیح بیماری یا وضعیت مورد بررسی موفق بوده است [۱].

لازم به توضیح است که واژه آزمون دربرگیرنده انواع آزمون‌های آزمایشگاهی (Laboratory tests)، آزمون‌های پاتولوژی (Pathology tests)، آزمون‌های عملکردی (Function tests)، آزمون‌های تصویربرداری (Imaging tests)، سنجش‌ها فیزیکی (Physical examinations) و موضوعاتی از این دست می‌باشد. بنابراین، مطالعات مربوط به دقت آزمون‌های تشخیصی از اهمیت شایان توجهی در سلامت افراد یک جامعه برخوردار بوده و از همین‌رو، طراحی و گزارش صحیح و استاندارد این مطالعات نیز از اهمیت حیاتی برخوردار می‌باشد [۱].

این ضرورت، گروهی از دانشمندان را بر آن داشت تا در سال ۲۰۰۳ میلادی نتایج بحث و گفتگوی خود پیرامون چگونگی گزارش صحیح مطالعات مربوط به دقت آزمون‌های تشخیصی را منتشر نمایند. آنها برای نام‌گذاری نتیجه کار خود از عنوان بیانیه استارد (STARD statement) استفاده کردند. حروف استارد از واژگان (Standard for Reporting of Diagnostic Accuracy) اقتباس شده است. بررسی وب سایت این بیانیه (http://www.stard-statement.org/) نشان می‌دهد که بیانیه استارد دارای یک چک‌لیست ۲۵ گویه‌ای است که در آن به چگونگی نگارش دقیق و صحیح عنوان، خلاصه، کلید واژه‌ها، مقدمه، مواد و روش‌ها، نتایج و بحث اشاره شده است. این بیانیه همچنین دارای یک فلودیاگرام (Flow diagram) است که در آن چگونگی ارائه نتایج آزمون شاخص و مقایسه آن با نتایج آزمون استاندارد مرجع به تصویر کشیده شده است [۱].

۱- استاد گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
تلفن: ۵۲۳۴۰۰۳-۰۳۹۱، دورنگار: ۵۲۲۵۲۰۹-۰۳۹۱، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-21]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1392.12.9.7.7]

متأسفانه نتایج یک مطالعه به‌عمل آمده در سال ۲۰۰۸ میلادی نشان می‌دهد که انتشار و تأیید این بیانیه توسط مجلات علـوم پزشکی، تأثیر مثبت و معنی‌داری بر چگونگی گزارش مطالعات مربوط به دقت آزمون‌های تشخیصی ایفاء نکرده اسـت [۲]. ایـن نکته ممکن است بیانگر آن باشد که نویسندگان، داوران و خوانندگان مجلات علوم پزشـکی از آشـنایی کـافی بـا ایـن بیانیـه و چگونگی کاربرد آن برخوردار نمی‌باشند. از همین‌رو، سخن سردبیری شماره حاضـر بـه ایـن امـر مهـم اختصـاص داده شـد تـا همکاران فرهیخته مجله دانشگاه با همت والا، زمینه آشنایی هرچه بیشتر خود با مفاد این بیانیه را فراهم آورند.

References

[1] Bossuyt PM, Reitsma JB, Bruns DE, Gatsonis CA, Glasziou PP, Irwig LM, Moher D, Rennie D, de Vet HC, Lijmer JG; Standards for Reporting of Diagnostic Accuracy. The STARD statement for reporting studies of diagnostic accuracy: explanation and elaboration. *Clin Chem* 2003; 49(1):7-18.

[2] Wilczynski NL. Quality of reporting of diagnostic accuracy studies: no change since STARD statement publication--before-and-after study. *Radiology* 2008; 248(3): 817-23.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-21]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1392.12.9.7.7]